

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

MIN VWS

Deadline: 13-01-2021

Directie
Zorgverzekeringen

Ontworpen door

5.1.2e

T 5.1.2e

M 5.1.2e @minvws.nl

Datum document

Kenmerk

1811009-216929-PDC19

Bijlage(n)

-

nota

(ter voorbereiding van een overleg)

Deft	Briefing advies Gezondheidsraad testbewijzen
Vergaderdatum en tijd	13-01-2021 van 10:30 - 11:30
Vergaderplaats	Kamer MIN VWS/Webex

Paraaf directeur

1 Aanleiding en doel overleg

Naar aanleiding van de toezegging aan de heer van der Staaij (SGP) om te komen tot een ethisch kader voor een uitgebreid testprogramma heeft u de commissie Ethiek en Recht van de Gezondheidsraad om advies gevraagd. Dit advies is nu gereed en zal op 14 of 15 januari (definitieve datum krijgen we nog door) gepubliceerd worden. Om het advies toe te lichten en u de mogelijkheid te geven, verduidelijkende vragen te stellen, geeft de Gezondheidsraad u een briefing over het advies.

2 Deelnemers overleg

Gezondheidsraad

- [Redacted]

- [Redacted]

- 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

- [Redacted]

- [Redacted]

VWS

- 5.1.2e 5.1.2e

- 5.1.2e 5.1.2e

- 5.1.2e 5.1.2e

- 5.1.2e 5.1.2e

Directie Zorgverzekeringen

Kenmerk
1811009-216929-PDC19**3 Te bespreken punten**

- De Gezondheidsraad zal in een half uur haar advies toelichten.
- Na/tijdens deze toelichting is er ruimte om verduidelijkende vragen te stellen, zodat eventuele vraagpunten kunnen worden wegnomen.
- Aanpassing van het advies is niet meer mogelijk, het advies dat toegelicht wordt is al vastgesteld door de Gezondheidsraad.

4 Advies en toelichting

In het kort komt het advies op het volgende neer:

De Commissie stelt dat er geen algemene uitspraak mogelijk is over de vraag of testbewijzen onder alle omstandigheden al dan niet ethisch en juridisch gerechtvaardigd zijn. De commissie geeft aan dat voor elke specifieke situatie moet worden nagegaan of voldaan wordt aan de volgende voorwaarden (ethisch-juridisch kader):

- Negatieve testbewijzen zijn noodzakelijk en effectief om de samenleving te heropenen en tegelijkertijd virusverspreiding terug te dringen;
- Negatieve testbewijzen zijn de minst ingrijpende maatregel om de doelstelling te bereiken;
- De inzet van negatieve testbewijzen is een proportionele maatregel. Dat wil zeggen dat de gevolgen van het moeten kunnen tonen van een negatief testbewijs in verhouding staan tot het doel dat daarmee wordt nagestreefd;
- Potentiële schadelijke effecten van de maatregel worden geminimaliseerd;
- Iedereen heeft gelijke toegang tot testmogelijkheden en -bewijzen;
- De maatregel draagt niet bij aan discriminatie;
- Er wordt zorgvuldig omgegaan met de (bijzondere) persoonsgegevens van de houder van het negatief testbewijs;
- Het beleid wordt vanaf het begin periodiek gemonitord en geëvalueerd;
- Het beleid wordt helder en begrijpelijk uitgelegd aan de bevolking.

Testbewijzen kunnen, afhankelijk van de uitgangssituatie, vrijheden teruggeven of beperken. De beoordeling of aan de voorwaarden wordt voldaan, ligt bij de beleidsmakers.

Juridische aspecten

Er is een wettelijke grondslag nodig voor het verlenen van toegang tot voorzieningen op basis van een negatieve testuitslag. Als een negatief testbewijs een absolute vereiste is, betekent dit een (indirecte) testplicht waarvoor de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 onvoldoende grondslag biedt en wetswijziging noodzakelijk is.

Als er een redelijk alternatief voorhanden is bij het niet kunnen of willen tonen van een negatief testbewijs, zoals een online loket of toegang met extra beschermingsmaatregelen dan is er geen specifieke wettelijke grondslag nodig en volstaat een ministeriële regeling. Er is dan namelijk geen sprake van een (indirecte) testplicht.

Ethische dilemma's

Bij het invoeren van testbewijzen is er spanning tussen enerzijds het belang van sociale en economische voordelen en de bescherming van

(volks)gezondheid en anderzijds individuele rechten en belangen zoals bewegingsvrijheid, privacy en lichamelijke integriteit. Daarbij is ook de Ausgangssituatie van belang. In een lockdown zouden testbewijzen vrijheden kunnen teruggeven, in een situatie met weinig beperkende preventieve maatregelen lijken testbewijzen vrijheden vooral te beperken. Ook verschillen de mogelijke schadelijke gevolgen.

Directie Zorgverzekeringen

Kenmerk
1811009-216929-PDC19

Contexten

De GR adviseert dat voor iedere specifieke context dient te worden nagegaan of invoering van een negatief testbewijs wordt voldaan aan de hierboven geschetste voorwaarden (het ethisch-juridisch kader). Zij beschrijven de dilemma's voor de sectoren onderwijs, zorg, werkomstandigheden, publieke plaatsen en sociale gelegenheden.

De GR stelt dat de inzet van testbewijzen voor toegang tot sociale gelegenheden in theorie aan alle voorwaarden zou kunnen voldoen, maar dat ook hier zal moeten beoordeeld worden in hoeverre mensen die zich niet kunnen of willen laten testen nadeel ervaren en welke alternatieven geboden worden. In het geval fysieke toegang wordt geweigerd zonder testbewijs, maakt het voor de proportionaliteitstoets bijvoorbeeld ook nog uit of het om een eenmalig bezoek gaat (zoals een evenement) of frequenter bezoek (zoals de horeca).

In de bijlage vindt u het volledige advies.

Na de briefing kunt u het volgende aangeven en vragen:

- U kunt aangegeven dat u het erg waardeert dat de Gezondheidsraad zo snel met een advies is gekomen.
- U kunt toelichting vragen over het advies betreffende de juridische grondslag. Is er nu voor gebruik van een testbewijs voor evenementen en andere sociale gelegenheden toch een wijziging van de Tijdelijke wet maaregelen covid-19 nodig, of volstaat van een ministeriele regeling op grond van deze wet?
- Ook kunt u de vraag stellen wat de GR bedoelt als hij stelt dat het advies niet ingaat op de verantwoordelijkheid en de rol van de overheid bij de inzet van testbewijzen door private partijen; de geschetste contexten zoals werkomstandigheden en sociale gelegenheden betreft toch wel private partijen?
- U kunt vragen of de VK- en ZA-variant het epidemiologisch beeld zo kan wijzigen dat er volgens de Gezondheidsraad eerder aan de voorwaarden wordt voldaan. Omdat de variant bijvoorbeeld besmettelijker is dan de varianten die er tot nu toe waren.
- Eventueel kunt u ter verduidelijking vragen, waarom belasting van frequent testen als het gaat om de beoordeling van de proportionaliteit van de maatregel anders is voor mensen met een vaste baan dan voor zelfstandigen/uitzendkrachten. Dit stelt de gezondheidsraad op pagina 24 van haar advies, maar ons is niet duidelijk waarom.

Omdat het advies na het Kamerdebat van woensdag 13 januari wordt gepubliceerd wordt voor de volgende stand van zaken brief COVID-19 een reactie op het advies voorbereid.

5.1.2e

Directie Zorgverzekeringen

Kenmerk
1811009-216929-PDC19